

NATUR- OG MILJØKLAGENÆVNET

Rentemestervej 8
2400 København NV
Telefon: 72 54 10 00
nmkn@nmkn.dk
www.nmkn.dk

23. december 2011 • J.nr.: NMK-132-00228 (tidl. MKN-130-00834) • Ref.: MELBA/KAGRA

AFGØRELSE

i sag om miljøgodkendelse af husdyrbrug

Natur- og Miljøklagenævnet har truffet afgørelse efter husdyrbruglovens § 12.

Natur- og Miljøklagenævnet stadfæster Ikast-Brande Kommunes afgørelse af 22. marts 2010 om ændring og udvidelse af husdyrbruget Nygård, beliggende Fredborgvej 20, 7330 Brande, og afgørelsen står således ved magt, dog således at de af kommunen stillede vilkår 3.9 ændres til nedenstående, vilkår 3.15 og 4.1 ophæves og ændres til nedenstående, og der indsættes et nyt vilkår 5.2 og vilkår 6.3:

"Vilkår nr. 3.9:

Gyllekølingsanlægget skal drives således at der opnås en reduktion i ammoniakemissionen på minimum 20 pct."

"Vilkår 3.15:

Korrektionsfaktoren vedrørende ammoniak for smågrise må højest være 0,971, beregnet efter følgende formel: $((FE \text{ pr. produceret gris} \times \text{råprotein pr. FE/6250}) - ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times 0,026 \text{ kg N pr. kg tilvækst})) / 0,628$. Værdierne for foderforbrug, proteinindhold og vægtinterval er ikke bindende, men vilkårligningen skal af ansøger sikres overholdt ved ændring af en eller flere faktorer i ligningen.

Dokumentation for overholdelse skal foreligge i form af E-kontrol. Foderoptimering skal påbegyndes senest på det tidspunkt, hvor udvidelsen påbegyndes, og dokumentation herfor skal fremvises på forlangende."

"Vilkår 4.1:

Virksomhedens samlede støjbidrag, angivet som det ækvivalente, korrigerede støjniveau i dB(A) i punkter 1,5 meter over terræn, målt eller beregnet ved nærmeste beboelses opholdsareal, må ikke overskride følgende værdier:

<i>Mandag-fredag</i>	<i>Kl. 07.00-18.00</i>	<i>55 dB(A)</i>
<i>Lørdag</i>	<i>Kl. 07.00-14.00</i>	
<i>Mandag-fredag</i>	<i>Kl. 18.00-22.00</i>	<i>45 dB(A)</i>
<i>Lørdag</i>	<i>Kl. 14.00-22.00</i>	

<i>Søn- og helligdage</i>	<i>Kl. 07.00-22.00</i>	
<i>Mandag-fredag</i>	<i>Kl. 22.00-07.00</i>	<i>40 dB(A)</i>
<i>Lørdag</i>	<i>Kl. 22.00-07.00</i>	
<i>Søn- og helligdage</i>	<i>Kl. 22.00-07.00</i>	

Støjvilkårene for landbrugsdrift omfatter al støj fra virksomheden, dvs. også støj fra andet end faste, tekniske installationer. Vilkår om støj skal derfor gælde al støj fra landbrugsdrift, men kun støjen fra landbrugsdriften på ejendommens bygnings-parcel, dvs. ikke støj fra f.eks. markdriften".

Hvis ovennævnte vilkår overholdes, vil der ikke være væsentlige støjgener forbundet med husdyrbruget. "

"Vilkår nr. 5.2:

Ansøger skal derfor inden 2 måneder efter nævnets afgørelse sende kommunen en redegørelse for, hvordan udvaskningen af kvælstof fra rodzonen nedbringes til et niveau, der svarer til en arealdrift med brug af handelsgødning og et plantesædskifte med 10 % efterafgrøder uden øvrige virkemidler (S1 for lerjorde og S3 for sandjorde) - dvs. et udvaskningsniveau svarende til planteavl. Kommunen træffer herefter afgørelse om fastsættelse af vilkår, der sikrer en sådan nedbringelse af kvælstof-udvaskningen."

"Vilkår nr. 6.3:

Foderet skal tilsættes fytase, svarende minimum til producentens anbefalede dosis med tilsvarende reduktion af fosfor i foderet.

Dokumentation af foderanalyser skal fremvises på forlangende."

Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. § 17 i lov om Natur- og Miljøklagenævnet¹. Eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt indenfor 6 måneder efter at afgørelsen er truffet, jf. husdyrbrugloven § 90.

Afgørelsen er truffet af formanden på nævnets vegne, jf. § 9 i lov om Natur- og Miljøklagenævnet.

¹ Lov nr. 483 af 11. maj 2010 om Natur- og Miljøklagenævnet.

Klagen til Natur- og Miljøklagenævnet

Afgørelsen er påklaget af en omboende til Miljøklagenævnet. Sagen er pr. 1. januar 2011 overført til Natur- og Miljøklagenævnet².

Omboende klager over, at der siden den forrige udvidelse, der blev foretaget på husdyrbruget, har været alvorlige lugtgener, og at endnu en udvidelse vil medføre endnu større gener. Klager anfører, at problemet med lugt er til stede når vinden er i vest eller syd. Desuden er der en forekomst af fluer, der efter klagers opfattelse er usædvanligt høj.

Derudover oplever klager problemer med støj fra grisene. Støjen skyldes ifølge klager at grisene slås. Støjen er generende uanset vindforholdene, men generne øges betragteligt når temperaturen stiger.

Klager anfører endvidere, at der allerede på nuværende tidspunkt er en øget forekomst af grønalger, hvilket efter klagers opfattelse må være tegn på en forhøjet kvælstofudledning. Klager frygter en forværrelse af dette problem hvis husdyrbruget udvides.

Klager mener, at hans ejendom ikke vil kunne sælges med de gener, der er i dag. Nævnet forholder sig til denne del af klagen som et spørgsmål om værdiforringelse af ejendommen.

Klagers henvisning til de allerede eksisterende gener opfattes af Natur- og Miljøklagenævnet som, at der tillige klages over manglende eller utilstrækkeligt tilsyn med husdyrbruget.

Sagens oplysninger

Der er søgt om miljøgodkendelse til udvidelse og ændring af husdyrbruget beliggende Fredborgvej 20, 7330 Brande fra en besætning med 680 årssøer, 18.360 smågrise og 210 slagtesvin, i alt 247,91 DE, til en besætning med 1.300 årssøer, 41.600 smågrise og 700 slagtesvin, svarende til i alt 529,77 DE.

I forbindelse med udvidelsen etableres en ny drægtighedsstald/smågrisestald på ca. 5.500 m². Desuden bygges en tilbygning til den eksisterende poltestald/farestald/smågrisestald. Tilbygningen sker i hver ende af den eksisterende stald med henholdsvis 1.500 m² og ca. 350 m².

Desuden etableres en ny overdækket gyllebeholder på ca. 7.000 m³, og der opstilles 6 nye fodersiloer ved staldene. Endvidere opføres 2 nye 13 meter høje siloer.

I forbindelse med gennemførelsen af ovenstående projekt vil der blive bygget et nyt personalerum.

Den nye drægtighedsstald etableres med delvis spaltegulv og den nye smågrisestald etableres som to-klimastald med delvist spaltegulv. I forlængelse af den eksisterende stald bygges den nye farestald og den nye poltestald med delvis spaltegulv, og den nye smågrise stald etableres som to-klimastald med delvist spaltegulv.

² Jf. lov nr. 484 af 11. maj 2010 om ændring af lov om naturbeskyttelse, lov om miljøbeskyttelse og forskellige andre love samt lov nr. 483 af 11. maj 2010 om Natur- og Miljøklagenævnet som ændret ved lov nr. 1608 af 22. december 2010

I forbindelse med godkendelsen fjernes nogle af de eksisterende stalde. Den eksisterende smågrise- og farestald med delvist spaltegulv (stald 1.1.9) vil fremover alene være farestald med delvist spaltegulv. Den eksisterende løbeafdeling (stald 1.1.9) vil fremover alene være løbe-/drægtighedsstald med individuel opstaldning og delvist spaltegulv.

Bedriften råder over i alt 232,16 ha ejede og forpagtede arealer til udbringning af husdyrgødning fra ejendommen. Hertil kommer 155,76 ha aftalearealer. 1,2 ha er fratrasket det samlede areal, idet der er tale om bræmmeareal, jf. vilkår 6.1 i miljøgodkendelsen. Udbringningsarealet er således på i alt 386,72 ha.

BAT

Af miljøgodkendelsen fremgår bl.a. følgende om BAT:

"Ikast-Brande Kommune vurderer på baggrund af det oplyste, at husdyrbruget samlet set lever op til kravet for bedst tilgængelige teknik, som er opfyldt ved at lave følgende tiltag:

Overdækning af den nye gyllebeholder på Fredborgvej 20, 7330 Brande, jf. vilkår 3.7.

Gyllekøling i den nye drægtighedsstald / smågrisestald samt poltestald, jf. vilkår 3.8.

Reduktion af foderenhederne (FE) pr. kilo tilvækst ved smågrisene, jf. vilkår 3.15.

I forlængelse af ovenstående vurderer kommunen at husdyrbruget samlet set ved overholdelse af de til enhver tid gældende generelle miljøregler for den pågældende typehusdyrbrug og af de supplerende vilkår for miljøgodkendelsen vil anvende den bedste tilgængelige teknik med hensyn til, hvad der er praktisk og økonomisk er muligt i branchen og i forhold til den miljøgevinst, der kan dokumenteres opnået ved brug af den pågældende teknik."

Vilkår 3.15 om foderenheder er i miljøgodkendelsen, side 6, udformet således:

"Foderenhederne (FE) pr. kg. tilvækst ved smågrisene må maksimalt være 2,00 FE pr. kg. Dokumentation skal foreligge i form af E-kontrol. Foderoptimeringen skal påbegyndes senest når udvidelsen påbegyndes, og dokumentation for foderoptimering i form af E-kontroller skal fremvises på forlangende."

Der er ikke i miljøgodkendelsen stillet vilkår om tilsætning af fytase til foderet.

Lugt

Det er oplyst, at der i forbindelse med det ansøgte projekt vil blive etableret en ny, overdækket gyllebeholder på 7.000 m³ i tilknytning til det eksisterende anlæg, og at der vil være delvis spaltegulv i alle de nyetablerede stalde. Den nye smågrisestald etableres som to-klimastald med delvis spaltegulv.

I alle stalde vil ventilationen efter gennemførelse af projektet være som i nudrift, det vil sige at der vil være undertryksventilation.

Det fremgår af det elektroniske ansøgningsskema, at den korrigerede geneafstand for anlægget, jf. mere herom nedenfor i afsnittet "retsgrundlaget", er beregnet som nedenfor for så vidt angår afstanden til områdetype III.

Kategori	Afstand (m)
I. Eksisterende eller, ifølge kommuneplanens rammedel, fremtidigt byzone- eller sommerhusområde. Nærmeste byzone ved Sdr. Omme	
II. Samlet bebyggelse i landzone ifølge definitionen fastsat i bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning og ensilage eller område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhverv eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lignende. Gammel Blåhøj (faktisk afstand)	
III. Etablering, udvidelse eller ændring ved enkeltboliger (FMK) Klagers ejendom, Fredborgvej 16	178,58

Der ligger ikke boliger uden landbrugspligt i en vægtet gennemsnitsafstand fra anlægget, som er kortere end geneafstanden (178,58 m). Klagers beboelse er beliggende i områdetype III, 270,25 m i fysisk afstand fra anlægget og 91,67 m uden for den korrigerede geneafstand.

Af Ikast-Brande Kommunes miljøgodkendelse fremgår følgende om vurderingen af lugtgener:

"I *Bekendtgørelse nr. 294 af 31. marts 2009 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug* er der fastsat en række lugtgenekriterier i forhold til de tre områdetyper: byzone, samlet bebyggelse og enkeltbolig på henholdsvis 5, 7 og 15 OU_E pr. m³ luft³. Lugtgenekriterierne kan betragtes som den maksimale, miljømæssigt acceptable lugtgenebelastning fra en given kilde ved den pågældende områdetype. Ved lugtgeneafstand forstås den beregnede mindste afstand fra staldanlægget til det pågældende område, hvor de i lovgivningen fastsatte lugtgenekriterier med hensyn til de tre forskellige områdetyper netop er opfyldt. Lugtgenekriterierne er overholdt, hvis de fastsatte lugtgenegrænser på henholdsvis 5, 7 og 15 OU_E/m³ ikke overskrides i mere end 1 % af tiden – svarende til ca. 7 timer i alt om måneden."

Endvidere anfører kommunen at lugtgeneafstanden forøges, hvis der er andre husdyrbrug med mere end 75 DE indenfor 100 m fra enkeltbolig uden landbrugspligt. Dette sker for at indregne den samlede (kumulative) effekt af mulig lugtpåvirkning fra andre husdyrbrug i området. Endvidere anfører kommunen:

"Lugtgeneafstandene formindskes efter nærmere regler, hvis staldanlægget ligger nord for den pågældende områdetype. Dette begrundes med, at den hyppigste vindretning i Danmark er vestlig og sydvestlig, og at nordenvind typisk kommer i vinterhalvåret, hvor de relativt lave temperaturer som regel medvirker til at dæmpe lugtafgivelsen.

Ifølge beregningen af de lugtgenekriterier, som fremgår af *Bekendtgørelse nr. 294 af 31. marts 2009 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug* i forhold til de tre områdetyper overholdt i det konkrete tilfælde. Lugtgeneafstandene har ikke skullet forøges af hensyn til vurdering af den kumulative effekt fra andre husdyrbrug – jævnfør det ovenstående.

Ud over de mulige lugtgener fra staldanlægget kan der forekomme lugtgener i forbindelse med omrøring af gyllebeholderne og øvrig gyllehåndtering. Gylleomrøring og øvrig gyllehåndtering sker primært i forbindelse med udbringningen, der hovedsageligt sker om foråret.

³ OU_E = Lugtenheder (Odour Units) bestemt efter den europæiske standard for lugtanalyse, hvor 1 OU_E er grænsen for, hvornår den pågældende lugt kan erkendes.

Den reelle lugtpåvirkning fra Nygård, Fredborgvej 20, 7330 Brandes produktionsanlæg vil afhænge af flere forhold. Lugtpåvirkningen vil dog generelt kunne minimeres ved grundig og hyppig rengøring af de overfalder, som husdyrgødning og foderrester afsættes på, jf. vilkår 3.1, samt ved minimering af det tidsrum, som gylleomrøring og gylleudbringning foretages i. Kommunen vurderer samlet set på baggrund af det oplyste:

at projektets gennemførelse ikke vil medføre væsentlige forøgede lugtgener fra produktionsanlægget at de væsentligste lugtgener fra produktionsanlægget vil være fra staldene, mens lugtgenerne fra gyllehåndteringen vil være mere begrænsede at svinebruget – ved overholdelse af de til enhver tid gældende generelle miljøregler og af de øvrige opstillede vilkår for miljøgodkendelsen – drives således, at lugtpåvirkningen på omgivelserne fra produktionsanlægget minimeres, og så de i lovgivningen fastsatte lugtgenekriterier overholdes, og lugtgenegrænserne dermed ikke overskrides i mere end 1 % af tiden. Se desuden vilkår 3.6 i afgørelsesbrevet.”

Kommunen har bl.a. stillet følgende vilkår i godkendelsen til begrænsning af lugtgener:

Der skal til stadighed tilstræbes og opretholdes en god staldhygiejne, så alle relevante overflader fremstår rene og tørre i videst muligt omfang. Håndtering af gylle skal foregå under opsyn, således at unødigt spild undgås, og risikoen for uheld minimeres.

...

3.5. Svinebrugets interne færdselsarealer skal dagligt renholdes for eventuel foder- og gødningsspild, jf. kortbilag A.

...

Der skal etableres teltoverdækning på den nye gyllebeholder på 7000 m³, beliggende Fredborgvej 20, 7330 Brande, jf. kortbilag A.

Den nye drægtighedsstalds/smågrisestalds samt poltestalds (den nye stald samt tilbygning til den sydlige ende af den eksisterende stald, jf. kortbilag A) gyllekanaler skal etableres med gyllekølingsanlæg. Gyllekølingsanlægget skal være i drift senest når staldene tages i brug.

Gyllekølingsanlægget skal dimensioneres til at opnå en reduktion i ammoniakemissionen på minimum 13 %.

Støj

Den korteste afstand mellem husdyrbrugets staldanlæg efter udvidelsen og nærmeste nabo uden landbrugspligt (klager) er målt til ca. 190 m. Af miljøgodkendelsen fremgår det, at Ikast-Brande Kommune bl.a. har anført følgende om støj:

”Ikast-Brande Kommune vurderer, at støjafgivelsen fra husdyrbrugets produktionsanlæg generelt vil være lavt. Eventuel støj fra bedriftens interne transportere samt støj fra de forskellige transportere til og fra anlægget, må forventes at blive hyppigt mere forekommende i takt med, at antallet af transportere øges i forbindelse med produktionsudvidelsen – se afsnit 2.7.11. Ikast-Brande Kommune

vurderer dog, at støjen fra produktionsanlægget med tilknyttede aktiviteter generelt ikke vil give anledning til væsentlige støjgener ved de omkringliggende nabobeboelser. Såfremt der indkommer klager over støj fra produktionsanlægget med tilknyttede aktiviteter, vil kommunen indhente dokumentation for, hvorvidt de specifikke krav, som fremgår af vilkår 4.1, overholdes.

Det fremgår i øvrigt af miljøgodkendelsen, at der efter ansøgers oplysninger vil være færre støjgener efter projektets gennemførelse, idet den gamle drægtighedsstald tages ud af drift.

Kommunens vilkår 4.1. fastsætter, at husdyrbrugets bidrag til det ækvivalente, korrigerede støjniveau ikke må overstige de nedenfor angivne værdier ved nabobeboelser:

Dag	Tidspunkt	Støjniveau
Mandag - fredag	Kl. 7 - 18	55 dB(A) ⁴
Mandag - fredag	Kl. 18 - 7	40 dB(A)
Øvrige dage	Kl. 0 - 24	35 dB(A)

De anførte grænseværdier for støjbidraget regnes for overholdt, hvis de ikke overskrides af en måling eller beregning, der er midlet over en periode, som afhænger af tidspunktet på døgnet således:

For dagperioden, kl. 7⁰⁰ – 18⁰⁰ alle dage, er måleperiode det mest støjbelastede, samlede tidsrum på 8 timer,

For aftenperioden, k. 18⁰⁰ – 22⁰⁰ alle dage, er måleperioden det mest støjbelastede, samlede tidsrum på 1 time, og

For natperioden, kl. 22⁰⁰ – 7⁰⁰ alle dage, er måleperioden det mest støjbelastede, samlede tidsrum på en halv time.”

Fluer

Ikast-Brande Kommune har i miljøgodkendelsen vurderet, at de af ansøger trufne foranstaltninger til at forebygge og bekæmpe gener for de omkringboende fra fluer og andre skadedyr, er tilstrækkelige.

Kommunen har stillet vilkår om effektiv flue- og skadedyrsbekæmpelse.

Retsgrundlag

Det ansøgte er omfattet af husdyrbruglovens § 12 og forudsætter en godkendelse af det samlede husdyrbrug inklusive bedriftens arealer, jf. lovens § 12, stk. 2 og 103, stk. 2.

Udvaskning af kvælstof til Natura 2000-vandområder

Efter § 9, stk. 1, jf. stk. 3, i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen⁵ skal der meddeles afslag på en ansøgning om godkendelse efter husdyrbruglovens § 12, hvis skærpelsen af harmonikravene efter

⁴ dB(A) = Decibel(A)-skalaen som internationalt bruges i forbindelse med måling af svag lyd.

⁵ Bkg. nr. 294 af 31. marts 2009 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug med senere ændringer.

bekendtgørelsens bilag 3, afsnit D, ikke kan overholdes (det generelle beskyttelsesniveau for nitratudvaskning).

Selv om kommunen konstaterer, at beskyttelsesniveauet for nitrat efter husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3 er overholdt, skal kommunen stadig overveje, om det generelle beskyttelsesniveau er tilstrækkeligt. Der skal således ske en skærpelse af det generelle beskyttelsesniveau eller meddeles et afslag, hvis der vil være en virkning på miljøet, som ikke er i overensstemmelse med reglerne i habitatbekendtgørelsen.⁶

Før der træffes afgørelse om tilladelse eller godkendelse efter husdyrbruglovens §§ 10, 11, 12 eller 16 skal der således efter habitatbekendtgørelsens § 7, stk. 1, jf. § 8, stk. 6, foretages en vurdering af, om det ansøgte projekt i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke et internationalt naturbeskyttelsesområde væsentligt. Denne vurdering skal fremgå af afgørelsen, jf. bekendtgørelsens § 7, stk. 4. I bekræftende fald skal der foretages en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på det pågældende område under hensyn til bevaringsmålsætningen for området, jf. habitatbekendtgørelsens § 7, stk. 2, og denne konsekvensvurdering skal ligeledes fremgå af afgørelsen, jf. bekendtgørelsens § 7, stk. 4. Viser konsekvensvurderingen, at projektet vil skade området, må der ikke gives tilladelse eller godkendelse til det ansøgte, jf. habitatbekendtgørelsens § 7, stk. 2.

Ved vurderingen efter habitatbekendtgørelsen skal kommunen bl.a. inddrage viden fra det forberedende arbejde til brug for vand- og naturplanerne efter miljømålsloven.⁷

Det følger endvidere af nævnets praksis, jf. Miljøklagenævnets afgørelse af 3. november 2010 (MKN 130-00166⁸), at der ved vurderingen af, om udvaskningen af kvælstof fra en bedrift vil skade et Natura 2000-område, der er recipient for udvasket kvælstof fra bedriftens arealer, skal tages udgangspunkt i de retningslinjer, der findes i Miljøstyrelsens digitale vejledning om godkendelse af husdyrbrug samt fortegnelsen over oplysninger fra Det Centrale Husdyrbrugsregister (CHR) om antallet af husdyr fordelt på de kystvandoplande, der anvendes i vandplanlægningen.

Efter vejledningen er det et kriterium, at dyretrykket (antallet af DE) i et aktuelt opland ikke har været stigende siden 1. januar 2007. Et yderligere kriterium er, at nitratudvaskningen fra den ansøgte bedrift ikke må udgøre 5 pct. eller mere af den samlede nitratudvaskning til det aktuelle område, dog 1 pct. eller mere af den samlede nitratudvaskning, hvis udvaskningen sker til et vandområde, der er karakteriseret som et lukket bassin og/eller er meget lidt eutrofieret. Selv om vejledningens kriterier ikke er overholdt, kan der dog efter omstændighederne meddeles godkendelse med skærpede vilkår, jf. Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse af 24. november 2011 (NMK-133-00068).

BAT

Ifølge husdyrbruglovens § 19 skal kommunen ved vurderingen af bl.a. en ansøgning om godkendelse efter lovens § 12 sikre, at ansøgeren har truffet de nødvendige foranstaltninger for at forebygge og

⁶ Bkg. nr. 408 af 1. maj 2007 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter med senere ændringer.

⁷ Lovbekendtgørelse nr. 932 af 24. september 2009 om miljømål m.v. for vandforekomster og internationale naturbeskyttelsesområder med senere ændringer.

⁸ <http://www2.mkn.dk/afgfradec97/130-00166.htm>

begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT), og at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne.

Kommunen skal endvidere efter husdyrbruglovens § 23, nr. 1, varetage hensynet til anvendelse af BAT ved vurderingen af en ansøgning om godkendelse efter lovens § 11 eller § 12.

Kommunen skal meddele afslag på en ansøgning om godkendelse efter husdyrbruglovens § 12, hvis lovens § 19 ikke er opfyldt, jf. lovens § 31.

BAT-begrebet er nærmere fastlagt i det såkaldte IPPC-direktiv⁹. I direktivets artikel 2, nr. 12, defineres "den bedste tilgængelige teknik" som:

"det mest effektive og avancerede trin i udviklingen af aktiviteter og driftsmetoder, som er udtryk for en given tekniks principielle praktiske egnethed som grundlag for emissionsgrænseværdier med henblik på at forhindre eller, hvor dette ikke er muligt, generelt begrænse emissionerne og indvirkningen på miljøet som helhed."

Definitionen af BAT indebærer, at vurderingen af, hvad der er BAT for en virksomhedstype, bl.a. må ansues i forhold til virksomhedens størrelse og i forhold til, om der er tale om en ny eller en bestående virksomhed. Det er imidlertid ikke den enkelte landmands økonomiske forhold, der indgår i vurderingen. Fastlæggelse af BAT skal gennemføres i forhold til, hvad der i almindelighed er opnåeligt for den pågældende branche eller industrigren, jf. direktivets artikel 2, nr. 12.

En ansøgning om godkendelse af husdyrbrug efter husdyrbruglovens § 11 eller § 12 skal indeholde oplysninger om husdyrbrugets valg af teknologi og produktionsmetoder, jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 5, stk. 2, jf. bilag 2, pkt. G, nr. 27-28. Oplysningerne skal gives i form af en redegørelse bl.a. med dokumentation for, i hvilket omfang husdyrbruget anvender BAT til reduktion af ammoniakemissionen fra husdyrbrugets anlæg og udvaskningen af nitrat, samt oplysninger om hvordan et eventuelt fosforoverskud og udledning af fosfor nedbringes, jf. pkt. G, nr. 28.

Det følger af nævnets praksis, at kommunen i sager om godkendelse af husdyrbrug efter husdyrbruglovens § 11 eller § 12 skal anvende Miljøstyrelsens "Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT)"¹⁰ ved vurderingen af, om det ansøgte lever op til kravet om anvendelse af BAT. Vejledningen anviser en metode til fastsættelse af en ammoniakemissionsgrænseværdi for husdyrbrugets samlede anlæg.

Ved en samlet ny godkendelse, jf. husdyrbruglovens § 103, stk. 2, gælder kravet om anvendelse af BAT for både nye og eksisterende stalde. For krav til eksisterende dele af anlægget skal der dog efter lovens forarbejder fastsættes en rimelig frist til at opfylde BAT-krav, der fastsættes i en miljøgodkendelse foranlediget af en ændring eller udvidelse. I forhold til eksisterende anlæg anføres følgende i Miljøstyrelsens introduktion til de vejledende emissionsgrænseværdier¹¹:

⁹ Direktiv 2008/1/EF af 15. januar 2008 om integreret forebyggelse og bekæmpelse af forurening (kodificeret udgave).

¹⁰ "Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT)", Miljøministeriet, Miljøstyrelsen, 2010.

¹¹ "Introduktion til Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT) for husdyrbrug omfattet af husdyrgodkendelseslovens § 11 og § 12", Miljøministeriet, Miljøstyrelsen, 2010.

"På den baggrund skal godkendelsesmyndigheden ud fra proportionalitetsmæssige betragtninger foretage en konkret og individuel vurdering af, hvad der objektivt set kan lade sig gøre i de eksisterende dele af anlægget inden for de led i produktionskæden, som indgår i fastlæggelsen af den bedste tilgængelige teknik (BAT). Godkendelsesmyndigheden bør i den forbindelse anvende de principper, som anvendes ved fastlæggelsen af den bedste tilgængelige teknik (BAT). Herefter bør der fastsættes en samlet emissionsgrænseværdi for det samlede anlæg, hvorefter ansøger i overensstemmelse med bemærkningerne i afsnit 4.2, har frit valg på hele anlægget."

Det bemærkes, at vurderingen af, om BAT-kravet i husdyrbrugloven er opfyldt, er uafhængig af, om beskyttelsesniveauet for ammoniak, lugt, fosfor og nitrat i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3 er overholdt.

Lugt, støj og fluer

Kommunen skal i en miljøgodkendelse efter § 12 fastsætte vilkår, der sikrer, at husdyrbruget kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne, jf. husdyrbruglovens § 19, nr. 2, jf. § 27. Hvis husdyrbruget ligger mindre end 300 meter fra hhv. boliger eller boligområder mv., skal der altid fastsættes sådanne vilkår, jf. husdyrbruglovens § 27, stk. 1, 2. pkt., jf. § 20. Hvis husdyrbruglovens § 19 ikke er opfyldt, skal kommunen meddele afslag på ansøgningen, jf. § 31.

Kommunen må endvidere ikke meddele godkendelse, hvis det ansøgte vurderes at medføre væsentlige virkninger på miljøet, jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 9, stk. 1, jf. stk. 3. Ved væsentlige virkninger på miljøet forstås, at det beskyttelsesniveau for bl.a. lugt, der er fastsat i bilag 3, punkt A-D, overskrides. Heraf fremgår, at der skal beregnes en geneafstand ud fra både den nye lugtvejledning (Vejledning om tilladelse og godkendelse af husdyrbrug), og efter FMK-vejledningen (Vejledende retningslinjer for vurdering af lugt og begrænsning af gener fra stalde, FMK, 2. udgave maj 2002). Geneafstanden fastsættes i hvert enkelt tilfælde på baggrund af den længste geneafstand beregnet efter de to vejledninger.

Hvis FMK-vejledningen giver den længste geneafstand, kan der foretages en justering af lugtemissionen, hvis husdyrbruget anvender miljøteknologi, som har en dokumenteret effekt på lugtemissionen, ligesom den i vejledningen anviste spredningsmodel i særlige tilfælde med meget afvigende ventilationsforhold kan erstattes af en konkret spredningsberegning med OML-modellen (udarbejdet af Danmarks Miljøundersøgelser).

Hvis den beregnede geneafstand er længere end den faktiske afstand fra anlægget til de omkringboende, skal der ifølge bekendtgørelsens bilag 3 gives afslag. I enkelte tilfælde kan der - hvis kommunen vurderer, at omstændighederne taler for det - dog meddeles godkendelse f.eks. hvis den ansøgte husdyrproduktion medfører uændrede eller færre lugtgener end den eksisterende produktion samtidig med at afstanden til omboende er længere end 50 pct. af den beregnede geneafstand.

Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 5, stk. 2, jf. bilag 2 pkt. H33 og H34 angiver, at en ansøgning om godkendelse efter husdyrbruglovens § 12 skal indeholde oplysninger om fluebekæmpelse og anden skadedyrsbekæmpelse.

Høring

Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse har været sendt i høring, og inden høringsfristens udløb er modtaget høringssvar fra Ikast-Brande Kommune. Høringssvaret, der omhandler det af Natur- og Miljøklagenævnet stillede vilkår 5.2., gengives i sin helhed:

1. Natur- og Miljøklagenævnets principielle afgørelse (NMK-133-00068) er truffet på baggrund af de bestemmelser af midlertidig karakter om udvaskning til overfladevand, som gælder indtil de endelige vandplaner foreligger. I den pågældende klagenævnsafgørelse hedder det bl.a.: "*...Flertallet bemærker i tilknytning hertil, at udgangspunktet for den kumulative vurdering er, at målsætningen om "god tilstand" ikke er opfyldt i Ringkøbing Fjord, og at enhver yderligere tilførsel af næringsstoffer reelt - målbart eller ej - vil forringe mulighederne for at opnå denne målsætning.*"

2. De endelige vandplaner ventes at foreligge her før jul 2011.

3. I udkastet til vandplanen vedrørende Ringkøbing Fjord hedder det bl.a.:

"Afgørelser efter husdyrgodkendelsesloven, herunder både tilladelser og godkendelser til etablering, udvidelser og ændringer af husdyrbrug og revurdering af godkendelser, må ikke være til hinder for, at vandplanens miljømål opfyldes, jf. husdyrgodkendelseslovgivningens krav vedr. nitrat til overfladevand og grundvand samt fosforoverskuddet.

...

Det er i vandplanen forudsat, at kommunernes administration efter husdyrloven i perioden fra 2005 fermt il Vandplanernes vedtagelse har betydet/betyder at eventuelle ændringer af husdyrproduktionen ikke medfører ændringer i påvirkningen af vandområderne. Det antages endvidere, at husdyradministrationen fremadrettet med hensyn til tab af nitrat til overfladevand og grundvand samt fosforoverskud ikke vil være til hindring for opfyldelse af vandplanens miljømål."

(Hentet fra: http://www.naturstyrelsen.dk/NR/rdonlyres/05924F65-58C0-44F9-8D26-F76B230587B8/114458/18_RingkbingFjord.pdf)

Ordlyden vil formentlig være uændret i den endelige vandplan. Af udkastet til vandplanen fremgår det, hvilke supplerende foranstaltninger (virkemidler) der skal bringes i anvendelse for at *reducere* tilførselen af næringsstoffer til fjorden – i den forbindelse er det ikke nævnt, at husdyrlovgivningens generelle beskyttelsesniveau skal skærpes.

4. I den seneste ændring af *Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens* (<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=136298>) bilag 3 hedder det:

"I forhold til de forslag til vandplaner efter miljømålsloven, der blev sendt i høring samtidig med forslag til Natura 2000-planer, indgår miljøgodkendelse af husdyrbrug som bidrag til opfyldelsen af planernes miljømål ved overholdelse af de i denne bekendtgørelses fastlagte beskyttelsesniveauer. Vand- og Natura 2000-planerne giver derfor ikke i sig selv anledning til en skærpelse af beskyttelsesniveauerne nedenfor."

På baggrund af ovenstående finder Ikast-Brande Kommune, at det vil være muligt – hvis ikke før så når den endelige vandplan foreligger – at inddrage udbringningsarealer beliggende i oplandet til Ringkøbing Fjord i en miljøgodkendelse, hvis det er godtgjort, at udbringningen af husdyrgødningen ikke vil medføre en merudvaskning af kvælstof i forhold til den gennemsnitlige drift - herunder med

hensyn til tilførsel af husdyrgødning - i de forudgående fem år ("nudriften" – se evt.:

<http://www2.mst.dk/wiki/Husdyrvejledning.Gødningsregnskab.ashx#tab666>).

Når der ikke er en merudvaskning – og dermed ikke en yderligere tilførsel til fjorden – vil det pågældende projekt ikke kunne siges at være til hinder for, at vandplanens miljømål nås, når målet – ifølge vandplanen – skal nås via reduktioner i kraft af andre virkemidler end husdyrlovgivningen. Udvaskningsniveauet skal således ikke nødvendigvis ned på det niveau, som kan beregnes for et tilsvarende planteavlbrug, der kun anvender handelsgødning, men "bare" til samme niveau som i nudriften.

Ikast-Brande Kommune foreslår, at Natur- og Miljøklagenævnet inddrager ovenstående i nævnets overvejelser - både vedrørende den aktuelle sag - hvor nævnets udkast til vilkår nr. 5.2 eventuelt ændres i overensstemmelse hermed - og med henblik på en genovervejelse af nævnets generelle praksis på området, som den er udtrykt i nævnets principielle afgørelse af 24. november 2011 (NMK-133-00068).

Nævnet forstår Ikast-Brande Kommunes høringssvar således, at kommunen er af den opfattelse, at udvaskningsniveauet alene skal bringes ned på et niveau svarende til nudriften, og ikke til planteavlsniveau.

Jysk Landbrugsrådgivning har den 22. december tillige afgivet høringssvar, og tilslutter sig udtalelsen fra Ikast-Brande Kommune.

Natur- og Miljøklagenævnets bemærkninger og afgørelse

Udvaskning af kvælstof til nr. 68 Skjern Å og nr. 69 Ringkøbing Fjord og Nymindestrømmen
Bedriftens udbringningsarealer afvander til de internationale naturbeskyttelsesområder nr. 68 Skjern Å og nr. 69, Ringkøbing Fjord og Nymindestrømmen, der således modtager udvaskede næringsstoffer fra arealerne.

Ifølge Miljøministeriets forslag til vandplan for Hovedvandopland nr. 1.8 Ringkøbing Fjord er miljømålslovens miljømål "god tilstand" – bl.a. på grund af udvaskningen af kvælstof fra landbrug i oplandet – ikke opfyldt i området. Natur- og Miljøklagenævnet finder derfor, at enhver yderligere tilførsel af næringsstof vil forringe mulighederne for at opnå denne målsætning¹² og bidrage til, at den kumulative påvirkning øges i negativ retning.

Efter Natur- og Miljøklagenævnets opfattelse er der ikke i Ikast-Brandes Kommunes afgørelse af 22. marts 2010 foretaget en tilstrækkelig konkret vurdering af, om udvaskningen af kvælstof fra udbringningsarealerne vil kunne modvirke opfyldelsen af bevaringsmålsætningen for nr. 69 Ringkøbing Fjord og Nymindestrømmen, jf. habitatbekendtgørelsens § 7, stk. 1 og 2. Kommunen har heller ikke i tilstrækkelig grad dokumenteret, at der ikke vil være en skade på området.

Afgørelsen er derfor behæftet med en væsentlig mangel, jf. habitatbekendtgørelsens § 7, stk. 4, jf. stk. 1 og 2. Udgangspunktet må være, at vurderingen af et så væsentligt spørgsmål som kvælstofudvaskning til et internationalt naturbeskyttelsesområde skal gennemføres af kommunen som første instans. I overensstemmelse med nævnets praksis, jf. nævnets afgørelse af 24. november 2011 om

¹² Jf. Effekten af øgede kvælstoftilførsler på miljøet i danske fjorde. Faglig rapport fra DMU nr. 787,2010.

et husdyrbrug ved Skjern (j.nr. NMK-133-00068), har nævnet imidlertid overvejet, om nævnet i stedet for at hjemvise sagen kan ændre (reparere) kommunens afgørelse.

Nævnet har derfor foretaget en vurdering af den mulige påvirkning af nr. 68 Skjern Å og nr. 69 Ringkøbing Fjord og Nymindestrømmen, der hidrører fra kvælstofudvaskning, efter retningslinjerne i Miljøstyrelsens digitale vejledning om miljøgodkendelse af husdyrbrug i overensstemmelse med nævnets praksis.

Nævnet har på baggrund af oplysningerne i forslaget til vandplan for Hovedvandopland 1.8. Ringkøbing Fjord og ansøgningen vurderet, at nitratudvaskningen fra den ansøgte bedrift udgør mindre end 1 pct. af den samlede nitratudvaskning til det aktuelle område. Udbringning af husdyrgødning på arealerne vil derfor ikke i sig selv kunne medføre målbare skadevirkninger i området.

Nævnet må herefter tage stilling til, om udvaskningen af kvælstof fra udbringningsarealerne – set i sammenhæng med andre kilder til kvælstofudledning i oplandet, alligevel forringer tilstanden i området. Dette kan som udgangspunkt være tilfældet, hvis udviklingen i dyretrykket i oplandet har været stigende siden 2007. Nævnet har ved vurderingen af udviklingen i dyretrykket anvendt det digitale kort offentliggjort af Miljøstyrelsen¹³, idet kortet - henset til størrelsen af det pågældende opland - giver en forholdsvis pålidelig indikation af, om mængden af udbragt husdyrgødning i oplandet samlet set må antages at være stigende.

Efter nævnets beregninger under anvendelse af lineær regression er dyretrykket i perioden fra 2007 til 2010 steget i oplandet med 2,14 %, hvorfor det må lægges til grund, at udvaskningen af kvælstof fra udbringningsarealerne – set i sammenhæng med andre kilder til kvælstofudledning i oplandet – risikerer at forringe tilstanden i de internationale naturbeskyttelsesområder nr. 68 Skjern Å og nr. 69 Ringkøbing Fjord og Nymindestrømmen. Det følger herefter af nævnets praksis, at det ansøgte projekt kun kan godkendes, hvis kvælstofudvaskningen fra udbringningsarealerne reduceres til et niveau, hvor den ikke overstiger en udvaskning, der svarer til planteavlsbrug, der anvender samme referencesædskifte.

Det af Ikast-Brande Kommune afgivne høringssvar, som Jysk landbrugsrådgivning har tilsluttet sig, kan ikke føre til et andet resultat.

Det ansøgte projekt vil, hvis udbringningsarealerne drives som et plantebrug uden anvendelse af husdyrgødning, men med anvendelse af handelsgødning svarende til det af ansøger valgte referencesædskifte, resultere i en reduceret udvaskning af kvælstof fra rodzonen.

Ansøger skal derfor inden 2 måneder efter nævnets afgørelse sende kommunen en redegørelse for, hvordan udvaskningen af kvælstof fra rodzonen nedbringes til et niveau, der svarer til en arealdrift med brug af handelsgødning og et plantesædskifte med 10 % efterafgrøder uden øvrige virkemidler (S1 for lerjorde og S3 for sandjorde) - dvs. et udvaskningsniveau svarende til planteavl. Kommunen træffer herefter afgørelse om fastsættelse af vilkår, der sikrer en sådan nedbringelse af kvælstofudvaskningen.

¹³Tilgængeligt på <http://www.jordbrugsanalyser.dk/webgis/kort.htm>

Der tilføjes vilkår herom til miljøgodkendelsen. Der skal ved beregningerne således ses bort fra de 5 % ekstra efterafgrøder, der i det ansøgte projekt anvendes som virkemiddel til overholdelse af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, jf. § 9.

Det ansøgte projekt kan dermed godkendes, hvis kvælstofudvaskningen fra udbringningsarealerne reduceres til et niveau svarende til planteavl. Kommunen afgør, hvilke supplerende vilkår der skal opstilles for at sikre dette.

Det angivne vilkår 5.2. er ændret således at ansøger gives længere frist for indsendelse af redegørelse og er for så vidt angår de "øvrige virkemidler" præciseret i forhold til anvendelse i svinebrug.

Anvendelse af BAT i det ansøgte projekt

Det følger af nævnets praksis, at Miljøstyrelsens "Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT)" i sager efter husdyrbruglovens §§ 11 og 12 skal anvendes ved vurderingen af, om ammoniakemissionen fra husdyrbrugets anlæg begrænses mest muligt ved anvendelse af BAT.

Ved fastsættelse af en emissionsgrænseværdi for det samlede anlæg skal der ifølge vejledningen udregnes emissionsgrænser for de enkelte dele af (stald)anlægget. Summen af disse emissionsgrænser udgør emissionsgrænseværdien for det samlede anlæg, som skal overholdes af husdyrbruget.

Efter nævnets beregninger på baggrund af vejledningen må ammoniakemissionen fra produktionen, der ifølge ansøgningen vil foregå i de eksisterende dele af anlægget, ikke overstige 1.174 kg N/år. Ammoniakemissionen fra produktionen i de nye dele af anlægget må ikke overstige 5.279 kg N/år. Emissionen fra det samlede anlæg må derfor ikke overstige i alt 6.453 kg N/år.

Anvendelsen af de i ansøgningen anførte teknikker og den forudsatte placering af produktionen i de enkelte staldfafsnit vil medføre en ammoniakemission fra det samlede anlæg på i alt 6.717 kg N/år.

Ammoniakemissionen fra det ansøgte projekt overskrider dermed som udgangspunkt den vejledende emissionsgrænseværdi.

Det følger imidlertid af Miljøstyrelsens vejledning, at den vejledende emissionsgrænseværdi kan forhøjes ud fra en konkret vurdering af, hvad der er teknisk og økonomisk muligt i de eksisterende dele af anlægget. Nævnet bemærker i den forbindelse, at det fremgår af vejledningen, at emissionsgrænseværdierne er fastsat under hensyn til, at omkostningerne til reduktion af ammoniakemissionen som udgangspunkt ikke bør overstige ca. 100 kr. pr. reduceret kg N¹⁴, og under hensyn til at meromkostningerne for landmanden til at opfylde emissionsgrænseværdien ikke må overstige ca. 8 kr. pr. produceret slagtesvin, ca. 1,3 kr. pr. produceret gris (smågrise) og ca. 50 kr. pr. produceret årssø.

Nævnet finder efter en samlet vurdering, at det ikke er teknisk og økonomisk muligt for ansøger at indføre forureningsbegrænsende teknologier i de eksisterende stalde, der bevares efter de projekterede ændringer, i tilstrækkeligt omfang. Nævnet vurderer på denne baggrund, at den vejledende

¹⁴ Se nærmere "Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT)" for henholdsvis søer og smågrise, samt for slagtesvin, alle med gyllebaserede stalddsystemer omfattet af husdyrgodkendelseslovens § 11 og § 12, Miljøministeriet, Miljøstyrelsen, 2010.

emissionsgrænseværdi for det samlede anlæg kan forhøjes svarende til, at der tillades en emission fra de eksisterende stalde med den ansøgte produktion og det staldsystem, der fandtes på ansøgningstidspunktet, det vil sige i alt 1.310 kg N/år.

Den vejledende emissionsgrænseværdi for det samlede anlæg er derefter 6.589 kg N/år.

Ansøger har under sagens behandling i Natur- og Miljøklagenævnet tilkendegivet at ville foretage følgende ændringer i det ansøgte projekt:

Med henblik på at reducere ammoniakfordampningen med 128 kg for hermed komme ned på et faktisk ammoniakemissionsniveau, der ikke overskrider den vejledende emissionsgrænseværdi fastsat for det samlede anlæg, har ansøger valgt at forøge effekten af gyllekøling til 20 pct. i stedet for 13 pct. som anført i ansøgningen. Der vil fortsat anvendes 5100 driftstimer årligt på gyllekøling.

Efter nævnets beregninger vil det ansøgte projekt med disse ændringer medføre en faktisk ammoniakemission fra det samlede anlæg på i alt 6.526 kg N/år.

Idet den faktiske emission herefter ikke overskrider den vejledende emissionsgrænseværdi for det samlede anlæg, finder nævnet i overensstemmelse med Miljøstyrelsens vejledning, at det ansøgte projekt med de af ansøger tilkendegivne ændringer overholder husdyrbruglovens krav om at begrænse ammoniakemission fra staldanlæggene ved anvendelse af BAT.

Natur- og Miljøklagenævnet finder dog samtidig, at der i godkendelsen skal indsættes et vilkår om, at ansøger inden miljøgodkendelsen tages i brug skal anvende gyllekøling med 20 pct. ammoniakreducerende effekt, jf. husdyrbruglovens § 27, stk. 1.

For generelt at reducere fosforindholdet i gødningen, skal der i henhold til kravene til BAT anvendes fytase i foderet, jf. afs. 4.2.4 i BREF-dokumentet.¹⁵ Nævnet stiller derfor vilkår herom i miljøgodkendelsen.

Lugt

Natur- og Miljøklagenævnet har fundet, at hvis virksomheden overholder de af kommunen opstillede vilkår vil den ansøgte produktion ikke medføre væsentlige lugtgener. Vilkårene vil efter nævnets opfattelse realistisk kunne overholdes under virksomhedens normale drift.

Natur- og Miljøklagenævnet har herved lagt vægt på, at der ikke er relevante boliger, bebyggelse eller områder mv. inden for de udregnede lugtgeneafstande, jf. afsnittet "Sagens oplysninger" ovenfor. Der er ikke efter nævnets opfattelse grundlag for at antage, at virksomhedens lugtbidrag til omgivelserne alligevel er uacceptabelt for de omkringboende.

Støj

En godkendelse efter husdyrbruglovens § 12 skal, jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 11, stk. 1, nr. 2 og 10, indeholde vilkår, der fastsætter den maksimalt tilladte støj hos nærmeste nabo. Ved fastsættelse af støjvilkårene for landbrugsvirksomheder bør der som udgangspunkt anvendes de

¹⁵ http://www.mst.dk/NR/rdonlyres/19D0EADE-1E12-452A-9035-EE60F7991925/0/ilf_bref_0703.pdf

gældende vejledende grænseværdier for støj, jf. Miljøstyrelsens vejledning om godkendelse af husdyrbrug, der svarer til de almindeligt gældende grænser for virksomheder (vejledning nr. 5/1984 om ekstern støj fra virksomheder). Vilkåret skal gælde al støj fra husdyrbrugets bygningsparcel.

Ikast-Brande Kommunes støjvilkår er fastsat med anvendelse af andre støjgrænser end de vejledende. Kommunen er den 1. december 2011 blevet hørt om begrundelsen herfor. Kommunen har hertil bemærket, at det ikke har været kommunens hensigt at skærpe støjvilkåret i forhold til de vejledende støjgrænser, således som de er udmeldt af Miljøstyrelsen. Kommunen har således ingen indvendinger mod at vilkåret udformes i overensstemmelse med de vejledende støjgrænser.

Eftersom kommunen ikke har angivet særlige begrundelser for anvendelsen af støjgrænser, der afviger fra de vejledende støjgrænser udmeldt af Miljøstyrelsen, finder Natur- og Miljøklagenævnet at Ikast-Brande Kommunes vilkår 4.1. skal ophæves og erstattes med nedenstående støjvilkår, hvis grænser svarer til Miljøstyrelsens vejledende støjgrænser:

"Vilkår 4.1:

Virksomhedens samlede støjbidrag, angivet som det ækvivalente, korrigerede støjniveau i dB(A) i punkter 1,5 meter over terræn, målt eller beregnet ved nærmeste beboelses opholdsareal, må ikke overskride følgende værdier:

<i>Mandag-fredag</i>	<i>Kl. 07.00-18.00</i>	<i>55 dB(A)</i>
<i>Lørdag</i>	<i>Kl. 07.00-14.00</i>	
<i>Mandag-fredag</i>	<i>Kl. 18.00-22.00</i>	<i>45 dB(A)</i>
<i>Lørdag</i>	<i>Kl. 14.00-22.00</i>	
<i>Søn- og helligdage</i>	<i>Kl. 07.00-22.00</i>	
<i>Mandag-fredag</i>	<i>Kl. 22.00-07.00</i>	<i>40 dB(A)</i>
<i>Lørdag</i>	<i>Kl. 22.00-07.00</i>	
<i>Søn- og helligdage</i>	<i>Kl. 22.00-07.00</i>	

Støjvilkårene for landbrugsdrift omfatter al støj fra virksomheden, dvs. også støj fra andet end faste, tekniske installationer. Vilkår om støj skal derfor gælde al støj fra landbrugsdrift, men kun støjen fra landbrugsdriften på ejendommens bygningsparcel, dvs. ikke støj fra f.eks. markdriften".

Hvis ovennævnte vilkår overholdes, vil der ikke være væsentlige støjgener forbundet med husdyrbruget.

Fluer

Efter en samlet vurdering af sagens omstændigheder har Natur- og Miljøklagenævnet fundet, at den ansøgte produktion ikke vil medføre væsentlige fluegener for de omkringboende, så længe ansøger overholder de i ansøgningen angivne foranstaltninger samt de af kommunen fastsatte vilkår.

Værdiforringelse af ejendom

For så vidt angår det af klager anførte om, udvidelsen af produktionen vil medføre værdiforringelse af ejendommen Fredborgvej 16, bemærkes, at Natur- og Miljøklagenævnet ved afgørelser om miljøgodkendelse efter husdyrbruglovens § 12 kun kan tage stilling til forhold, der er omfattet af hus-

dyrbrugloven. Nævnet har således ingen kompetence til at tage stilling til klagepunkterne vedrørende værdiforringelse af ejendom.

Tilsyn

Klager har i sin klage flere steder henvist til, hvordan de eksisterende forhold er, og det opfattes af nævnet som en klage over, at der ikke fra kommunens side føres tilstrækkeligt tilsyn med, at den eksisterende miljøgodkendelses vilkår overholdes. Nævnet kan ikke tage stilling til klager over kommuners udførelse af den tilsynsforpligtelse, der påhviler dem efter lovgivningen. Nævnet må herom i stedet henvise klagerne til at rette henvendelse til den pågældende statsforvaltning, her Statsforvaltningen Midtjylland.

På baggrund af ovenstående stadfæster Natur- og Miljøklagenævnet Ikast-Brande Kommunes afgørelse af 22. marts 2010 om ændring og udvidelse af husdyrbruget Nygård, beliggende Fredborgvej 20, 7330 Brande, og afgørelsen står således ved magt, dog således at de af kommunen stillede vilkår 3.9, 3.15, 4.1. ophæves og ændres, og der indsættes et nyt vilkår 5.2 og et nyt vilkår 6.3:

"Vilkår nr. 3.9:

Gyllekølingsanlægget skal drives således at opnås en reduktion i ammoniakemissionen på minimum 20 pct."

"Vilkår 3.15:

Korrektionsfaktoren vedrørende ammoniak for smågrise må højest være 0,971, beregnet efter følgende formel: $((FE \text{ pr. produceret gris} \times \text{råprotein pr. FE/6250}) - ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times 0,026 \text{ kg N pr. kg tilvækst})) / 0,628$. Værdierne for foderforbrug, proteinindhold og vægtinterval er ikke bindende, men vilkårs ligningen skal af ansøger sikres overholdt ved ændring af en eller flere faktorer i ligningen.

Dokumentation for overholdelse skal foreligge i form af E-kontrol. Foderoptimering skal påbegyndes senest på det tidspunkt, hvor udvidelsen påbegyndes, og dokumentation herfor skal fremvises på forlangende."

"Vilkår 4.1.:

Virksomhedens samlede støjbidrag, angivet som det ækvivalente, korrigerede støjniveau i dB(A) i punkter 1,5 meter over terræn, målt eller beregnet ved nærmeste beboelses opholdsareal, må ikke overskride følgende værdier:

<i>Mandag-fredag</i>	<i>Kl. 07.00-18.00</i>	<i>55 dB(A)</i>
<i>Lørdag</i>	<i>Kl. 07.00-14.00</i>	
<i>Mandag-fredag</i>	<i>Kl. 18.00-22.00</i>	<i>45 dB(A)</i>
<i>Lørdag</i>	<i>Kl. 14.00-22.00</i>	
<i>Søn- og helligdage</i>	<i>Kl. 07.00-22.00</i>	
<i>Mandag-fredag</i>	<i>Kl. 22.00-07.00</i>	<i>40 dB(A)</i>
<i>Lørdag</i>	<i>Kl. 22.00-07.00</i>	
<i>Søn- og helligdage</i>	<i>Kl. 22.00-07.00</i>	

Støjvilkårene for landbrugsdrift omfatter al støj fra virksomheden, dvs. også støj fra andet end faste, tekniske installationer. Vilkår om støj skal derfor gælde al støj fra landbrugsdrift, men kun støjen fra landbrugsdriften på ejendommens bygningsparcel, dvs. ikke støj fra f.eks. markdriften".

Hvis ovennævnte vilkår overholdes, vil der ikke være væsentlige støjgener forbundet med husdyrbruget. "

"Vilkår 5.2.

Ansøger skal derfor inden 2 måneder efter nævnets afgørelse sende kommunen en redegørelse for, hvordan udvaskningen af kvælstof fra rodzonen nedbringes til et niveau, der svarer til en arealdrift med brug af handelsgødning og et plantesædskifte med 10 % efterafgrøder uden øvrige virkemidler (S1 for lerjorde og S3 for sandjorde) - dvs. et udvaskningsniveau svarende til planteavl. Kommunen træffer herefter afgørelse om fastsættelse af vilkår, der sikrer en sådan nedbringelse af kvælstofudvaskningen."

"Vilkår nr. 6.3.

Foderet skal tilsættes fytase, svarende minimum til producentens anbefalede dosis med tilsvarende reduktion af fosfor i foderet.

Dokumentation af foderanalyser skal fremvises på forlangende."

Ulrich Stigaard Jensen
Ankechef

/

Karen Guldberg Rasmussen
Fuldmægtig

Afgørelsen er sendt pr. e-mail til:

Jysk Landbrugsrådgivning, Trine Riis Jeppesen: trj@jlbr.dk

Ikast-Brande Kommune, Morten G. Petersen: mopet@ikast-brande.dk

og pr. brev til:

Lars Vitting Nielsen
Fredborgvej 20
7330 Brande

Kirsten og Regner Jakobsen
Fredborgvej 16
7330 Brande